

NOVICE O DELU OBČINE RAČE-FRAM

Mateja Dvoršak in Martina Vodušek - naši novi sodelavki

Občinska uprava Občine Rače-Fram se je, z ozirom na čedalje večji obseg dela, ki je posledica zakonskih zahtev po eni in večanja števila občanov in potreb slednjih po drugi strani, tik pred iztekom minulega leta nekoliko kadrovsko okrepila.

1.12.2008 je naša sodelavka postala 28-letna **Mateja Dvoršak** iz Maribora, dipl. ing. gradbeništva, ki si je nekaj minutih let praktične izkušnje na tovrstnem področju nabirala pri svojem prvem delodajalcu, to je podjetju Gradnje Lamut d.o.o.

Mateja je v Občini Rače-Fram zaposlena za nedoločen čas, na delovnem mestu višjega svetovalca III za področje investicij in investicijskega vzdrževanja. V njeno delovno domeno sodi pregled nad investicijami v občini Rače-Fram, priprava dokumentacije za javna naročila, izdaja odločb o komunalnem prispevku, izdaja soglasij k projektnim rešitvam, opredelitev projektnih pogojev za priključitev na komunalno infrastrukturo, izdaja dovoljenj za priklop na javno kanalizacijsko omrežje in javni vodovod ipd.

O svojih prvih vtisih v sedanji službi Mateja pravi, da je, kar zadeva stroko, predhodno pridobljena praktična znanja sedaj umestila v pravne okvirje. Odnose s sodelavci ocenjuje kot pozitivne, kar ji omogoča lažje, hitrejšo, uspešnejšo in učinkovitejšo izpolnjevanje nalog, s katerimi se sooča. Zaradi izkušnje iz gospodarstva ugotavlja razliko tudi na tem področju: medtem, ko se v gospodarstvu od projektov želi čim večji "izplen", ji zdajšnje delo v lokalni skupnosti omogoča boljši "servis" strankam v smislu iskanja skupnih ugodnih kompromisnih rešitev.

Lanski prvi decembrski dan smo v našo sredino sprejeli tudi 26-letno **Martino Vodušek**, univ. dipl. pravnico iz Zg. Gorice, ki si bo navedeni datum zapomnila kot svoj prvi "pravi" delovni dan v življenju.

Martina je pripravnica, zaposlena za določen čas (nadomeščanje porodnice) in sicer na področju družbenih dejavnosti, čeprav priskoči na pomoč tudi povsod drugod, kjer jo potrebujemo. Doslej je sodelovala pri reševanju vlog za znižano plačilo vrta za leto 2009, pri pripravi pogodb za (so)financiranje dejavnosti javnih zavodov na področju negospodarske sfere, opravlja pa tudi druga dela s pravnega področja po navodilih nadrejenih. V bližnji prihodnosti jo boste lahko v živo spoznali predvsem starši, ki boste aprila letos izkoristili možnost oddaje vlog za otroški dodatek v prostorih naše občine.

Martina se po prvih treh mesecih službe in tukajšnjega druženja s sodelavkami in sodelavci na Grajskem trgu 14 dobro počuti, ob širjenju vpogleda v delo ter pristojnosti občine pa ugotavlja, da je delo v domači lokalni skupnosti zelo raznoliko, razgibano, da se deli na tisto bolj in ono manj zanimivo in priljubljeno, predvsem pa, da ga nikoli ne zmanjka. Spoznala je tudi, da delo s strankami zahteva veliko prijaznosti, znanja, včasih pa tudi potrpežljivosti in komunikacijskih veščin. To je zanjo izziv, priznava pa, da ni vselej enostavno. Vse te izkušnje iz časa opravljanja pripravništva pa ji bodo, kot je prepričana, dobrodošla spremljevalka na poti nadaljnega poklicnega usposabljanja.

Martina in Mateja, želimo vama obilo uspeha pri delu in dobro počutje med nami!

Simona ANTOLIČ

Kriza - DA ali NE?

Za pisanje tega prispevka sem se odločila tik pred iztekom roka za oddajo gradiva za marčevske Novice.

Ker so projekti, ki jih vodimo na občini, še v teku in se zato še ne moremo pohvaliti z njihovimi rezultati, sem imela namen to številko glasila, kar zadeva pisanje vanjo, "prešpricati". Vendar mi dogodki zadnjih dni ne dajo miru in zato zdaj kljub dejstvu, da je bilo o tej temi že preveč povedanega, pišem o recesiji, saj sem se znašla pred vprašanjem pomena te besede.

Kljub temu, da živimo v času ponorelega kapitalizma, v katerem smo vsak dan manj ljudje in vsak dan bolj potrošniki, ki kupujejo in vlačijo na kup vse mogoče in to vse pogosteje brez pravega pomisleka, smo se znašli v situaciji, ko baje trošimo premalo.

Kriza, torej upad gospodarske dejavnosti, je nastopila, ker premalo zapravljamo. Tako pomen te besede razumem jaz in verjetno večina laične javnosti. Mediji nam iz dneva v dan sporočajo, da, v kolikor se ne bomo poboljšali in bolj pridno kupovali, bo kriza dolga, s širokimi razsežnostmi.

Če pogledamo zadevo z drugega zornega kota, je jasno, da ljudje ne moremo trošiti, v kolikor nimamo na razpolago ustreznega menjalnega sredstva, torej denarja. Eden izmed načinov (in verjamem, da edini dolgoročno zanesljiv vir zaslužka) je delo, kar pomeni, da ima zaposlitev ljudi posledično vpliv na zmanjšanje recesije. Denar se mora vrteti in država in svet se lahko tako stabilizirata.

Ob navedenih predpostavkah pa se mi vendarle poraja dvom, ali smo krize res deležni oziroma ali ta morda ni zgolj konstrukt razbohotenosti takšnih in drugačnih medijev, ki nam iz dneva v dan perejo možgane z alarmantnostjo stanja. O objektivnosti poročanja medijev dvomim že nekaj časa, še večji dvom pa se mi je porodil ob razgovorih s kandidati za vključitev v programe javnih del. To so kandidati, ki so že nekaj časa brezposelni, torej iskanci zaposlitve. Občina jim je delo pripravljena ponuditi in zanj seveda plačati, verjetno pa se bo tudi vam zdel grozljiv podatek, da nobeden izmed s strani Zavoda za zaposlovanje RS na razgovor napoten kandidat ni imel želje po delu in posledično zaslužku.

Glede na to, da naj bi bila zaposlitev v javni upravi ena izmed najbolj zaželenih, sem ob osmih kandidatih z izgovori, zakaj ne morejo delati, začela resno dvomiti o terminološkem pomenu besede kriza.

*mag. Zorica ZAJC-KVAS,
direktorica občinske uprave*

DENAR ...

Z denarjem lahko kupiš hišo, a ne moreš kupiti miru v njej...

Z denarjem lahko kupiš uro, a ne moreš kupiti časa...

Z denarjem lahko kupiš posteljo, a ne moreš kupiti spanca...

Z denarjem lahko kupiš knjigo, a ne moreš kupiti znanja...

Z denarjem lahko kupiš zdravnika, a ne moreš kupiti zdravja...

Z denarjem lahko kupiš položaj, a ne moreš kupiti ugleda...

Z denarjem lahko kupiš kri, a ne moreš kupiti življenja...

Izvajanje evropskih projektov

Na podlagi podpisanih pogodb o sofinanciranju izvedbe projektov s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj, se v občini Rače — Fram izvajajo naslednje operacije:

- Rekonstrukcija lokalne ceste Loka — Morje — Kopivnik;
- Rekonstrukcija in novogradnje ceste Planica — Loka;
- Obnova objekta grad Rače.

Viri financiranja navedenih operacij so sredstva evropske unije in lastna sredstva občine.

Namen projektov, ki se izvajajo na področju cestnih povezav, je izboljšati prometno infrastrukturo ter prometno varnost zaradi spodbujanja turističnega in gospodarskega razvoja z vidika razvoja turizma, kakor tudi ohranjanja poselitve.

Predmet prenove gradu Rače pa predstavlja fizično prenovo objekta kulturne dediščine, ki je razglašen za kulturni spomenik in obsega izvedbo tlakovanja notranjega dvorišča, obnovo strehe in fasade, torej zunanje urejanje objekta.

Prenova se izvaja na podlagi podanih smernic in soglasij Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Trajanje projektov »Rekonstrukcija lokalne ceste Loka — Morje — Kopivnik« in »Obnova objekta grad Rače« je predvideno do konca septembra 2009, zato je večina gradbenih del že izvedenih. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko je v mesecu januarju opravila kontrolo obeh projektov na terenu.

Projekt »Rekonstrukcija in novogradnja ceste Planica — Loka« je trenutno v fazi priprave dokumentacije, dokončanje izvedbe je predvideno septembra 2010.

V letu 2009 občina pričakuje sofinanciranje opisanih projektov v skupni višini cca. 900.000,00 EUR.

*mag. Zorica ZAJC-KVAS,
direktorica OU Občine Rače-Fram*

KOMUNALNO-CESTNO GOSPODARSTVO

Pomlad obeta nov delovni zagon na komunalno-cestnem področju

Pozdravljeni!

Po toplih zimah v zadnjih letih je letošnja le pokazala zobe in se nas hladno dotaknila s precej stopinjami pod ničlo. Res da je nižinskemu delu občine prizanesla z debelo snežno odejo, toda predvsem temperature so tisti dejavnik, ki zelo vplivajo na komunalno infrastrukturo, saj je v tem času največ raztezanj in krčenj materialov, kar posledično pomeni več okvar in potreb po vzdrževalnih delih na vodovodnem, kanalizacijskem in seveda navzven najbolj opaznem cestnem omrežju.

*Delavci Režijskega obrata Občine Rače-Fram pri
čiščenju snega z javnih površin*

Tako bo v spomladanskih mesecih veliko naporov vloženih v sanacije lokalnih in krajevnih cest, krpanju udarnih jam, mrežnih asfaltnih razpok, nujnim popravilom občestnih bankin, gramoziranju makadamskih cest ter čiščenju občestnih jarkov in prepustov. Zaradi obilo padavin v zimskem času je zemljina precej razmočena, kar se kaže s sprožitvijo večih zemeljskih plazov, ki nevarno ogrožajo lokalne ceste. Nekatere sprotno saniramo sami v sklopu režijskega obrata, medtem ko večje plazove sanirajo praviloma zunanji izvajalci.

Zaščita in sanacija občestnega zemeljskega plazov v Gradišču

Po v mesecu februarju sprejetem občinskem proračunu za leto 2009 že lahko natančneje govorimo o predvidenih investicijah na področju komunale. Ob navedenih rednih vzdrževalnih delih in priklopih objektov na javno vodovodno in kanalizacijsko omrežje, smo sredstva namenili tudi asfaltiranju in preplastitvi krajših odsekov lokalnih cest in rekonstrukciji lokalne ceste Loka-Morje-Kopivnik, ki je že v drugi fazi izvajanja in bo v tem letu tudi zaključena (delno je sofinancirana tudi s strani Vlade službe RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko). Predvidena je tudi rekonstrukcija ceste Planica-Loka s pripadajočo prometno infrastrukturo; tudi tukaj gre za dvoletno investicijo, z ocenjeno vrednostjo investicije 711.000 EUR; 85 % upravičenih stroškov bo delno sofinancirala Evropska unija. V tem letu bomo višja sredstva namenili še vzdrževanju javne razsvetljave, ki zajema prestavitev odmernih mest iz transformatorskih postaj na samostojna odjemna mesta (zahteva Elektra Maribor), zamenjavi dotrajanih lesenih drogov, ureditvi katastra GJI-posnetek vseh svetilk javne razsvetljave ter postopni zamenjavi svetlobnih teles, ki niso v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja. Del sredstev bo namenjen tudi širitvi javne razsvetljave v Framu, Morju in naselju Varta. Kanalizacijsko omrežje bomo širili tako v Framu (Veber - Domadenik) kot tudi v Račah (Ul. bratov Turjakov, del Ul. Lackove čete ipd.). Pozabiti ne smemo tudi na zelo pomembno področje, to je na oskrbo z vodo; za to področje je v proračunu predvidenih 200.000 EUR in sicer za menjavo dotrajanih vodovodnih cevi in novo gradnjo vodohrana.

Na ekološkem področju se bomo ukvarjali s čiščenjem in urejanjem okolja. Kot vsa leta doslej, bo tudi letos organizirana čistilna akcija "Od vrat do vrat", katere izvajalec bo Snaga Maribor (več o tem najdete na strani 17).

Kot ogromno pridobitev za našo in bližnje občine štejemo tudi dokončanje nove čistilne naprave v Sp. Gorici (kapacitete 540 PE), ki bo predvidoma ravno v dneh izdaje marčevskih občinskih Novic začela s šestmesečnim poskusnim obratovanjem.

V spomladanskih mesecih bomo obnovili talno in po potrebi vertikalno prometno signalizacijo ter nadaljevali z izvedbo hodnika za pešce ob Cesti talcev v Račah.

Dela torej tudi letos ne bo zmanjkalo in zagotovo bo leto 2009, kljub tako opevani gospodarski krizi, znova pomenilo pomemben korak v smeri napredka naše občine.

Samo RAJŠP

KMETIJSTVO

OBVESTILO KMETOM: Izšel občinski javni razpis ukrepov pomoči oz. kmetijskih subvencij za leto 2009

V pričujoči številki Novic je objavljen občinski javni razpis ukrepov pomoči oz. kmetijskih subvencij za leto 2009, na katerega bodite posebej pozorni.

Letošnji razpis ponuja v glavnem enake ukrepe pomoči kot v lanskem letu, povzemamo pa bistvene vsebine razpisa.

Pomembnejši ukrepi pomoči za leto 2009 so naslednji:

1. investicijski krediti pod ugodnimi pogoji;
2. manjše investicije (niso smiselne za prijavo na državne razpise): nakup nove kmetijske mehanizacije, ureditev pašnikov, agromelioracije, nakup strojev in opreme za dopolnilne dejavnosti kmetij, poslovni načrti;
3. zavarovalne premije za zavarovanje živali pred nevarnostjo pogina zaradi bolezni, zakola z veterinarsko napotnico oziroma usmrtnitve zaradi bolezni in ekonomskega zakola zaradi bolezni;
4. strokovna izobraževanja in usposabljanja.

Posebej vas obveščamo in opozarjamo, da za iste namene ukrepov občinskega razpisa ne morete prijavljati oz. koristiti sredstev na državnih razpisih in razpisih Evropske unije.

Dodatne informacije dobite v času uradnih ur na sedežu občine, telefonska št. 609-60-24 (Tanja Kosi) in na Kmetijsko svetovalni službi v Račah, telefonska št. 031 680 299, 609-60-78 (Ema Cebe).

*Pripravila:
Tanja KOSI*

OBVESTILO KMETOM - Sofinanciranje zavarovalnih premij

S 1. januarjem 2009 je začela veljati nova Uredba o sofinanciranju zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje in ribištva za leto 2009 (Ur. l. RS, št. 126/08).

Ta uredba po novem določa, da znaša višina sofinanciranja zavarovalne premije za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov, vključno s pripadajočim davkom od prometa zavarovalnih poslov, 50 odstotkov obračunane zavarovalne premije. **Tako občine ne morejo več sofinancirati zavarovalne premije za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov, ker država sofinancira maksimalno stopnjo dovoljene intenzivnosti pomoči (50 %) upravičenih stroškov.**

Na področju sofinanciranja zavarovalnih premij za **zavarovanje živali pred nevarnostjo pogina zaradi bolezni, zakola z veterinarsko napotnico oziroma usmrtnitve zaradi bolezni in ekonomskega zakola zaradi bolezni ni sprememb.**

VIŠINA SOFINANCIRANJA ZAVAROVALNE PREMIJE

Sofinanciranje države znaša za plemensko govedo do 10 EUR, plemenske telice do 5 EUR, goveje pitance do 6 EUR, plemenske prašiče do 4 EUR, prašiče pitance do 2 EUR, kopitarje do 20 EUR, drobnico do 2 EUR, druge živali do 30 % obr. zav. premije (vodne živali v ribogojnih objektih, čebele, perutnina).

Sofinancirani delež občine znaša le razliko do 50 odstotkov upravičenih stroškov obračunane zavarovalne premije s pripadajočim davkom od prometa zavarovalnih poslov, najvišji znesek dodeljene pomoči znaša do 500 EUR na upravičenca letno.

Ob sklepanju zavarovalne police se vam takoj obračuna sofinanciranje države. **Sofinanciran del občinske premije pa kmetje uveljavljajo sami v razpisnih rokih in sicer tako, da izstavijo kopijo plačane zavarovalne police.**

Dodatne informacije in obrazložitve dobite na sedežu občine, telefonska št. 609-60-24 (Tanja Kosi) in na Kmetijsko svetovalni službi v Račah, telefonska št. 031 680 299, 609-60-78 (Ema Cebe).

Pripravila: Tanja KOSI

Pomembno obvestilo kmetom in vrtničarjem

Vsi izvajalci varstva rastlin, ki pri svojem delu neposredno ravna s FFS, morajo imeti Potrdilo o pridobitvi znanja iz fitomedicine. Potrdilo se pridobi na osnovi opravljenega tridnevnega oziroma 15-urnega tečaja in preverjanja znanja.

Potrdilo pa lahko izvajalci varstva rastlin pridobijo tudi na osnovi vloge in dokazila, da imajo najmanj V. stopnjo kmetijske izobrazbe - rastlinske smeri.

Za tečaj in ostale informacije se lahko prijavite na Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor, tel. 02 228 49 13.

NOVO: Ur. l. RS, št. 99/2008, z dne 17.10.2008, člen 12., predpisuje za izvajalce varstva rastlin, ki so že pridobili Potrdilo o pridobitvi znanja iz fitomedicine, obnovitvene tečaje.

Izvajalci varstva rastlin, ki so pridobili potrdilo o pridobitvi znanja iz fitomedicine za izvajalce ukrepov oz. zadnjič podaljšali njegovo veljavnost pred 31.12.2004, morajo opraviti obnovitveni tečaj do 31.12.2009, na podlagi katerega prejmejo novo Potrdilo.

Izvajalci varstva rastlin, ki so pridobili potrdilo o pridobitvi znanja iz fitomedicine za izvajalce ukrepov oz. zadnjič podaljšali njegovo veljavnost v času od 1.1.2005 do 1.9.2006, morajo opraviti obnovitveni tečaj v roku petih let od datuma izdaje oziroma zadnjega podaljšanja veljavnosti Potrdila.

Izvajalci varstva rastlin, ki so pridobili Potrdilo o pridobitvi znanja iz fitomedicine za izvajalce ukrepov v času od 1.9.2006 do uveljavitve tega pravilnika, morajo opraviti obnovitveni tečaj najpozneje v roku petih let od datuma izdaje potrdila, na podlagi katerega prejmejo novo Potrdilo.

RAVNANJE Z ODPADNO EMBALAŽO FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV

Embalaža, ki vsebuje ostanke FFS (fitofarmaceutskih sredstev) in prazna embalaža, ki je vsebovala FFS z oznako T /mrtvaška glava/, je nevaren odpadek.

Tako embalažo oddamo na mesto zbiranja nevarnih odpadkov v lokalni skupnosti.

PRAVILNA PRIPRAVA ODPADNE EMBALAŽE

V skladu z dobro kmetijsko prakso varstva rastlin prazno embalažo izpiramo oziroma vrečke popolnoma izpraznimo ob pripravi škropilne brozge.

Pri delu upoštevamo opozorila in obvestila za varno delo, zapisana na etiketi (uporabimo zaščitno delovno obleko, rokavice, obušala, maske in zaščito za oči).

Embalaža tekočih fitofarmaceutskih sredstev (ročk, plastenek, steklenic in pločevink) mora biti trikrat izprana!

Embalaža trdih fitofarmaceutskih sredstev (granulatov, prahu, WP, WG formulacij...) mora biti temeljito izpraznjena. Vrečk ne izpiramo!

ROČNO IZPIRANJE ODPADNE EMBALAŽE

Vsebino plastenke, ročke ali pločevinke popolnoma izpraznimo tako, da jo za približno 30 sekund obrnemo navzdol, da se v celoti odteče v rezervoar škropilne naprave. Nato od 20 do 25 % prostornine izpraznjene embalaže napolnimo s čisto vodo. Previdno jo zapremo z zamaškom, stresemo, obračamo in vrtimo tako dolgo, da z vodo dosežemo vse njene dele. Vodo od izpiranja izlijemo v rezervoar škropilne naprave in pustimo ponovno odtekat 30 sekund. Postopek ponovimo še vsaj dvakrat, dokler ni embalaža popolnoma čista.

IZPIRANJE POD PRITISKOM

Vsebino plastenke, ročke ali pločevinke popolnoma izpraznimo tako, da jo za 30 sekund obrnemo navzdol, da se v celoti odteče v rezervoar škropilne naprave.

Embalažo očistimo z vodnim curkom pod pritiskom vsaj 3 barov.

POMEMBNO: Pravilno izpraznjena embalaža ne sme vsebovati ostankov FFS!

PRIPRAVA EMBALAŽE ZA ODDAJO

Očiščeno embalažo hranimo odprto in suho do oddaje na zbirno mesto. Zamaške hranimo ločeno, ob embalaži.

V primeru, da boste oddali embalažo z ostanke FFS, boste plačali stroške odstranitve in uničenja!

Tudi v letu 2009 boste občani občine Rače-Fram lahko oddali odpadno embalažo v zbirni center, ob sredah med 14. in 18. uro in ob sobotah od 8. do 12. ure. Ob oddaji zaprosite za potrdilo.

Pripravila:

*Emma CEBE, univ. dipl. inž. kmet.,
Kmetijsko gozdarski zavod Maribor
Kmetijska svetovalna služba*

TURIZEM

Nova prireditev: "Romantični božič na grajskem dvorišču"

Že ime prireditve "Romantični božič 2008 na grajskem dvorišču" pove, da smo organizatorji pred iztekem lanskega leta pripravili dogajanja, za katera smo želeli, da združijo vse, na kar smo v naši občini lahko še posebej ponosni.

Imamo enega najlepših nižinskih gradov v Sloveniji.

Imamo eno največjih zasebnih etnoloških zbirk.

Imamo zares vrhunske pevske sestave.

Imamo otroke, ki s svojimi mentoricami pripravljajo čudovite predstave.

Imamo veliko spretnih rok, s pomočjo katerih nastajajo prekrasni izdelki domače in umetnostne obrti.

Imamo ženske, ki pripravljajo okusne, tradicionalne kulinarčne dobrote.

Imamo pa tudi ljudi, ki negujejo tradicijo in so pripravljeni goste popeljati in jim pokazati naše slikovito, urejeno okolje na tradicionalen način - s konjsko vprego in s starodobnim avtobusom.

Organizatorji smo si torej prizadevali združiti in v homogeno celoto povezati vse naše adute. K temu smo dodali visoko okrašeno božično drevo, nekaj bakel, vreme je poskrbelo za romantične predpraznične snežinke in nastala je tridnevna prireditev "Romantični božič na grajskem dvorišču", ki smo se je koncem lanskega leta lotili prvič.

Otvoritvene slovesnosti v objemu čedalje lepše urejenega gradu Rače, kamor je kočijaž ob blagih zvokih lajne pripeljal grajsko gospodo, pot pa so jim osvetljevali malčki iz vrta s svojimi lampijončki, se je udeležilo mnogo ljudi. Ti so se po pozdravu župana in izvedenih glasbenih nastopih sprehodili in živahno pomenkovali med praznično osvetljenimi ter okrašenimi stojnicami društev in šol, ki so na prodaj ponujale izbrane izdelke, primerne za darila. Praznični sejem je bil hkrati družabni dogodek, zato so obratovale tudi stojnice z gostinsko ponudbo, kjer je dišalo po aromatičnem čaju, kuhanem vinu in drugih dobrotah, ki sodijo v decembrski čas in prijačo grlom, ko je zunaj mrzlo. Grajsko dvorišče pa je bilo tudi prizorišče predstavitve pisanega sporeda naših

pevskih zborov. Učenci obeh osnovnih šol naše občine so nam pripravili nepozabno doživetje ob spremljanju predstav Zvezdica Zaspanka, Kresniček in Sneguljčica. *(Nekaj utrinkov z božičnih prireditev si lahko ogledate na notranji hrbtni strani barvnega ovitka tokratnih Novic - op. ured.)*

Glede na pozitiven odziv vseh sodelujočih in gostov smo sklenili, da bo prireditev postala tradicionalna. Komaj čakamo, da vas bomo ponovno lahko vsaj za nekaj ur ali pa kar za cel dan popeljali v pravljичen in čaroben svet praznikov, v katerem se izpolnijo skrite želje, se iskrijo lučke in je svet lepši ter ljudje prijaznejši ...

V imenu organizacijskega odbora:

Polona RAČIČ

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

O tem in onem iz sfere negospodarstva

• Kaj obeta sprejeti proračun 2009?

Na letošnji februarški seji Občinskega sveta Občine Rače-Fram je bila sprejeta vsebinska in finančna osnova za izvajanje in financiranje zakonskih in plansko dogovorjenih nalog iz občinske pristojnosti.

Odhodkovna stran proračuna 2009 je ocenjena na 7,2 MIO EUR, od tega je za področje družbenih dejavnosti (šolstvo, otroško varstvo, zdravstvo, kultura, socialno varstvo, šport, raziskovalna dejavnost, društva) namenjenih dobrih 2,67 MIO EUR, kar v strukturi celotnega proračuna predstavlja nekaj čez 37-odstotni delež. V veliki meri gre za izvrševanje zakonskih obvez, nekaj pa je tudi občinsko dogovorjenih vsebin in nalog, med katerimi po višini planiranih sredstev prednjačijo predvidene aktivnosti na investicijsko-vzdrževalnem področju (dograditev in obnova šolske kuhinje v OŠ Rače v letošnjem letu, rezervacija sredstev za novogradnjo vrtca v Račah v naslednjem letu).

Če v grobem preletimo plan na področjih družbenih dejavnosti in se osredotočimo na najvišje zneske (tiste v predvideni skupni planski letni vrednosti nad 50.000 EUR), ugotovimo, da je dobrih 80.000 EUR proračunskih sredstev predvidenih za izvajanje javnih del (sofinanciramo izvajanje šestih programov javnih del, kamor je vključenih 15 oseb), 60.000 EUR za sklenitev osnovnega zdravstvenega zavarovanja za osebe brez prejemkov, 116.000 EUR za investicijsko vzdrževanje objekta na naslovu Fram 51, 100.000 EUR za obnovo kino dvorane v Račah, 175.000 EUR za plačilo razlike med ekonomsko ceno programa v vrtcu in plačili staršev za otroke iz naše občine, ki obiskujejo vrte izven naše občine, 510.000 EUR na postavki "Investicija - izgradnja vrtca Rače" pomeni že omenjeno rezervacijo sredstev za načrtovano investicijo, 423.000 EUR na otroškem varstvu pa predstavlja predvideni delež občine za izplačilo plač, drugih osebnih prejemkov delavcev, plačilo prispevkov delodajalcev ter plačilo materialnih stroškov za potrebe naših

vrtcev v Račah in Framu. Za izvedbo nadstandardnega programa šolstva je namenjenih 107.000 EUR (za učne vsebine nad obsegom rednega predmetnika, torej za t. i. fakultativni program, katerega izvajanje ni zagotovljeno iz državnega proračuna, ter za plačilo kuharic za kosila učencev, v OŠ Rače pa dodatno še delež čistilke za potrebe športne dvorane in tehnični delavec - organizator vadbe ter v OŠ Fram delež za šoferja in za izvajanje jutranjega varstva vozačev). Za refundacijo računov materialnih stroškov šol, ki se nanašajo na delovanje zavoda (kurjava, voda, električna, zavarovanje objekta, komunalne storitve ipd.), je planiranih 155.000 EUR, za investicijsko vzdrževanje šol 220.000 EUR (od tega 170.000 EUR za celovito obnovo kuhinje v OŠ Rače, ki bo kasneje služila tudi za potrebe vrtca), za regresiranje prevozov učencev v šolo 110.000 EUR, za žepnine po občinskem pravilniku (te se po novem izplačujejo v višini 40 EUR/mesečno) 63.000 EUR ter za regresiranje oskrbe v domovih starejših 84.000 EUR.

• Rezultati izvajanja Pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih za leto 2009

Kot vsako leto, smo tudi koncem lanskega leta zbirali vloge za znižano plačilo vrtca za otroke s stalnim prebivališčem v naši občini, ki obiskujejo katerega od vrtcev v naši občini ali izven nje.

Na osnovi 177 vlog, ki so bile vložene pravočasno, smo do konca januarja 2009 izdali prav toliko odločb, za skupno 209 predšolskih otrok iz naše občine (od teh jih 78 obiskuje vrtec v Račah, 76 vrtcev v Framu, medtem ko je za naše otroke, vključene v zunanje vrte, prispelo 55 vlog za znižanje plačila). Skupno število otrok, ki so vključeni v naša vrta, pa sicer v primeru vrtca Rače (deluje v 5 oddelkih) znaša 94 otrok (od tega 14 iz drugih občin), v primeru vrtca Fram (s tekočim šolskim letom prav tako deluje v 5 oddelkih) pa 90 otrok (od tega 12 iz drugih občin).

27 od prispelih vlog je takih, iz katerih je razvidno, da vrtec obiskujeta dva ali več otrok iste družine sočasno, pri čemer za mlajšega oz. mlajše otroke delež oskrbnih stroškov, ki bi ga sicer (glede na dohodke in premoženje) morali plačati starši, poravnava Ministrstvo za šolstvo in šport iz državnega proračuna (novost, ki se v skladu s področno zakonodajo izvaja od 1.9.2008 dalje). Gre torej za nedvomno dobrodošlo spremembo za starše z več kot enim predšolskim otrokom, vključenim v organizirano predšolsko vzgojo in varstvo v javnih zavodih ali zasebnih vrtcih s koncesijo, medtem ko občine s tem nismo pridobile ničesar, saj še naprej za vse otroke poravnava razliko med ekonomsko ceno in deležem prispevka staršev oz. ministrstva.

Takih otrok, za katere prispevek plačuje ministrstvo, je v naši občini trenutno 26, čeprav je dejansko skupno število mlajših otrok v družinah, za katere prispevka iz naslova te novosti starši ne rabijo plačevati, 32; razlika 6 otrok se nanaša na vlagatelje, ki imajo v vrtcih več predšolskih otrok in so upravičeni do denarne socialne pomoči, zaradi česar jim je bila posledično z naše strani izdana začasna odločba o oprostitvi plačila vrtca. V teh primerih namreč ministrstvo ni na noben način finančno soudeleženo, višino celotne ekonomske cene (EC) pa plača matična občina.

In še podatek o razvrstitvah v plačilne razrede v letu 2009:

Plač. razred	Dohodkovni razred	Mesečni bruto dohodki na druž. člana v letu 2007 v EUR	Plačilo – % od EC	Število otrok v tem plač. razr.
brezpl.		(odločba CSD – denarna socialna pomoč)	0 %	23
1.	do 25 %	EUR - do 321,20	10 %	51
2.	nad 25 % do 35 %	nad 321,20 do 449,68	20 %	25
3.	nad 35 % do 45 %	nad 449,68 do 578,16	30 %	25
4.	nad 45 % do 55 %	nad 578,16 do 706,63	40 %	27
5.	nad 55 % do 70 %	nad 706,63 do 899,35	50 %	32
6.	nad 70 % do 90 %	nad 899,35 do 1.156,31	60 %	14
7.	nad 90 % do 110 %	nad 1.156,31 do 1.413,27	70 %	8
8.	nad 110 %	nad 1.413,27 EUR	80 %	4

• **Žepnine letos zvišane iz 35 na 40 EUR mesečno**

Z ozirom na določila Pravilnika o dodeljevanju žepnin (MUV, št. 24/2003 in 3/2006) ter Javnega razpisa za dodelitev žepnin dijakom in študentom (Novice Občine Rače-Fram, št. 39-2/2008) je do žepnine iz proračuna Občine Rače-Fram upravičenih skupno 151 dijakov in študentov, ki imajo stalno prebivališče na območju občine Rače-Fram, ki se redno šolajo in katerih bruto dohodek na družinskega člana prosilca v letu 2007 ni presegel 4.950,00 EUR. Ti so ob pregledu prilivov na svojih transakcijskih računih gotovo z veseljem in naklonjenostjo sprejeli spoznanje o letošnjem povišanju žepnin iz dotedanjih 35 na sedanjih 40 evrov mesečno.

Čeprav se popolnoma zavedamo, da tudi ta znesek ne predstavlja vsote denarja, ki bi lahko (bistveno) izboljšala materialni položaj šolajoče se mladine, pa kljub temu menimo, da dobrih 60.000 EUR na letni ravni v ta namen pomeni izkazano dobro voljo občine tudi v to smer.

• **Problematika, izpostavljena na področju zdravstva**

4. februarja 2009 je bil na občini opravljen razgovor s predstavniki ZD dr. Adolfa Drolca, na katerem so bili s strani tega zavoda prisotni direktor asist. mag. Jernej Završnik, dr. med. spec., Gorazd Sajko, dr. dent. med. in Zdenka Čretnik iz pravne službe. Teme razgovora so bile: možnost zagotovitve tretje ekipe splošne medicine v občini, možnost zagotovitve zobozdravnika za otroško in mladinsko populacijo v občini ter možnost namestitve dvigala za invalide v ZP Rače (veza: s tem v zvezi smo na ZD predhodno naslovili dopise, z dne 06.01.2009, 16.01.2009 in 26.01.2009).

Ugotovitve ZD kažejo, da zdravnika splošne medicine (okvirni normativ: 2000 pacientov) v naši občini še nista polno zasedena, poleg tega se del pacientov, sedaj opredeljenih v ZP Fram, po besedah predstavnikov ZD v zadnjem času usmerja na Polskavo, možnost za opredelitev pa je tudi v Staršah, kjer imajo novo ambulanto, ki je trenutno šele 67 % zasedena (finančni delež do zasedenosti, potrebne za eno celo ekipo splošne medicine, krije občina). Tudi glede na dejstvo, da ima sosednja občina Hoče-Slivnica za svojih cca 10.000 prebivalcev le enega splošnega zdravnika in enega pediatra, je zelo majhna verjetnost, da bi, tudi če bi bil izpolnjen pogoj razpoložljivosti zdravnikov, slednji prišel na območje naše občine.

Kar zadeva otroško in mladinsko zobozdravstvo, za vnovično aktiviranje ekipe katerega je dala pobudo OŠ Rače

in pri tem navedla, da je v občini Rače-Fram nekaj preko 700 predšolskih in šoloobveznih otrok, nam je bilo pojasnjeno, da zobozdravnika - koncesionarja v naši občini prav tako še nista dosegla okvirnega normativa ZZZS, ki je v tem primeru 2.300 vpisanih pacientov (v zobozdravstveni ordinaciji v Framu je opredeljenih 1841, v Račah pa 2.017 pacientov; predvidena je novost, da naj bi bili zobozdravniki v prihodnje plačani po glavarini). Za aktiviranje samostojne ekipe na tem področju ni nikakršnih možnosti, pa tudi potrebe za to so, z ozirom na število otrok in mladostnikov, premajhne, bi pa morda veljalo razmisliti o možnostih za širitev koncesije za 0,1 do 0,2 enoti, s čemer bi v domačem okolju lahko pokrili potrebe po zagotavljanju in izvajanju mladinskega zobozdravstva.

Kar zadeva dvigalo za invalide, za izvedbo slednjega po ugotovitvah strokovnjakov s tega področja in z ozirom na normative, ki veljajo za delo v zdravstveni dejavnosti, po besedah direktorja ZD ni ustreznih prostorsko-tehničnih možnosti. Zaenkrat se ta projekt ne izvede, v kolikor pa bo v perspektivi v primeru ZP Rače prišlo do kakšne kadrovske in prostorske širitve, bo smiselno o dvigalu, ki bi bilo namenjeno lažjemu dostopu do storitev zdravstvene pomoči invalidnim (v ZP Rače je opredeljena ena taka oseba), starejšim ter poškodovanim osebam, razmišljati v sklopu projektiranja in izvedbe tovrstnih del.

Simona ANTOLIČ

Spremembe na področju obveznega zdravstvenega zavarovanja

S 1. januarjem 2009 je prišlo do sprememb na področju obveznega zdravstvenega zavarovanja, in sicer je bila na občine prenesena naloga, da morajo, preden svoje občane prijavijo v obvezno zdravstveno zavarovanje (veza: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju; 15. člen, točka 21. - prijava občanov brez prejemkov, ki za sklenitev obveznega zdravstvenega zavarovanja nimajo drugih možnosti), izvesti dolgotrajen postopek ugotavljanja izpolnjevanja pogojev.

Občan mora vložiti izpolnjeno vlogo za prijavo v obvezno zdravstveno zavarovanje, ki ji mora priložiti precej dokumentacije, nato pa mora občina po uradni dolžnosti pridobiti in preveriti še podatke iz uradnih evidenc. Ugotavljajo se dohodki (za zadnje tri mesece), prihranki in premoženje občana ter njegovih družinskih članov. Šele, ko je vloga popolna, lahko občina izvede ugotovitveni postopek in izda odločbo. V skladu z zakonodajo lahko občina svojega občana v obvezno zdravstveno zavarovanje prijavi komaj naslednji delovni dan po izdaji odločbe, s katero ugodni zahtevku, vendar največ za obdobje enega leta.

Postopek ugotavljanja dohodkov vlagatelja lahko traja tudi do enega meseca. Problem predstavlja tudi vmesno obdobje med časom, ko občan vloži vlogo za prijavo v obvezno zdravstveno zavarovanje in časom do izdaje odločbe s strani občine, kajti v tem obdobju občina občana ne more zavarovati in si le-ta mora sam urediti (plačati) zdravstveno zavarovanje. Do sedaj se je občan, ki mu je poteklo obvezno zdravstveno

zavarovanje, lahko zavaroval takoj, praktično še isti dan, prijava pa se je izvedla z izpolnitvijo enega obrazca. Nesmiselno je tudi, da je potrebno ugotavljati dohodek občana glede na povprečje njegovega dohodka zadnjih treh mesecev tudi v primeru, če vlagatelj v času vložitve vloge nima nobenih tekočih prilivov.

V času priprave tega prispevka (konec februarja) imamo 207 občanov, prijavljenih v obvezno zdravstveno zavarovanje preko Občine Rače-Fram. Te občane bomo v kratkem pisno pozvali, da vložijo izpolnjeno vlogo, kajti za vse trenutno zavarovane občane je potrebno izvesti omenjeni ugotovitelni postopek in jih ponovno prijavit po novi ureditvi.

Brez urejenega zdravstvenega zavarovanja ne gre!

Ta novost občine precej obremenjuje, saj je postopek dolgotrajen in težko izvedljiv, hkrati pa predstavlja tudi povečan obseg dela.

Nova ureditev je precej sporna in nejasna, zato je bil v sredo, 18. februarja 2009, v Velenju organiziran delovni posvet na temo "Obvezno zdravstveno zavarovanje po novi zakonodaji", z namenom odprave teh nejasnosti. Predavatelji posveta, ki so bili predstavniki Ministrstva za zdravje, pa so namesto razjasnitve dilem poskrbeli še za pojav kupa novih, saj niso bili v stanju podati ustreznih odgovorov niti na predhodno posredovana vprašanja, še manj pa so znali postreči s konkretnimi informacijami, kako v praksi izvrševati sporne, a veljavne predpise. Tako smo udeleženci posveta bili priča absurdni situaciji, ko državni organ, ki je predpis pripravljaval, le-tega ne zna tolmačiti. A predpis je kljub temu potrebno izvajati...

Ni kaj - še ena situacija, ki v operativno delo občinskih uprav vnaša nove dolžnosti in dodatno "papirologijo", že pred samim izvajanjem pa je jasno, da bo pri prenosu v prakso prinašala številne nejasnosti in imela za posledico najbrž tudi nemalo nezadovoljstva - najprej na sedežih občin, v bodoče pa, kot je pričakovati, tudi pri naših na ta način zavarovanih občanah.

Pripravili:

Martina VODUŠEK in Marjetka SONIČKI

Dan, ki dovoljuje nekaj dragocenih trenutkov sprostitve

Pust ...

Letošnji pustni torek je nastopil 24. februarja. To je bil dan, ki ga je otvorilo obetavno sonce, nato pa je slednje vse bolj ugašalo in z neba so nenadoma začele neusmiljeno naletavati drobcene snežinke, ki so se malo pred poldnevom močno odebelile, nekajkrat pomnožile in v obliki zajetnih krpic, ob taktu vetra, vrtinčasto poplesavale na že nekoliko po pomladi dišečo zemljico. Hm, pa takšen pust - zimo naj bi odnašal, ne pa prinašal! Še dokaz več, da nič ni več tako, kot je bilo nekoč, kajne?

Kakor koli že, da je napočil dan, ko se je mogoče tudi na delovnem mestu malo sprostiti, se našemiti, ponorčevati in se poveseliti ter komu izmed sodelavcev usločiti koticke ustnic maksimalno navzgor, je v praksi pokazal in dokazal tudi del naše občinske uprave. Tako se je Samo Rajšp, ki je v "navadnih" dneh sicer v občinski upravi pristojen za področje komunale ter varstva okolja, pojavil v prepričljivi podobi hudička, njegova službena "cimra", Mateja Dvoršak, pristojna za komunalno in investicije, pa se je prelevila v ljubko mamico zajčico. Občutek, da pa je zlodej v naših vrstah trenutno očitno absolutni hit, je s kričeče rdečo lasuljo ter rogovi na njej podkrepila tudi sodelavka Tanja Kosi, ki dela na področjih okolja, kmetijstva, turizma in civilne zaščite.

Priznajte, da jim simpatično pristaja pustna oprava!

Morda bomo do prihodnjega pusta zbrali pogum za skok pod masko tudi ostali?

S. A.

Vedno je pravi čas, da storimo to, kar je prav.
(Martin Luther King)

Prihaja čas pomladi in življenje se budi.
V nas pa sneža neizmerna,
ko nam sončni žarek srca razsvetli.